

Előfizetési árak:	
Egész évre	5 frt. — kr.
Fél évre	2 „ 50 „
Negyed évre	1 „ 30 „
Neptanúkhoz egész évre	4 „ „
Egyes szám ára	10 „ „
Hirdetési díjak:	
Háromhásas petit sor	8 kr.
Nyitásban soronként	15 „
Bélyeg minden beütésért	30 „

B A J A

vegyes tartalmu hetiközlöny.
Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztői iroda,
hova a lap szellemi részét illető kérdések megküldendők:
Hasonló úton, régi posta ápitület. Leveleket csak be nem utasítottak el. Kéziratok nem adtnak vissza.
Kiadóhivatal:
Az előfizetési pénzek és hirdetések a kiadóhivatalba — Nánánay Lajos könyvnyomdája — küldendők be (Balog-ter, Scheibner-féle ház.)

Mozgositás és moratorium.

A Boszniába tervezett előglalási sétából — háború lett; újból és újból mozgositattunk a szabadságot és könytelenek megvalíni családjuktól, gyermekeiktől, otthagyni tűzhelyüket, fűszekizati munkájukat és a megkapott meghívás után alig 24 óra alatt utnak indulni oda, hol a harc véres mestersége foly és a hajál kaszája bőven arat.

Lapunk keretéből ki van zárva a politika s mi e szabályhoz szigorúan akarunk ragaszkodni — s azért nem is bocsátóznak azon kérdés taglalgatásába szükséges vagy felesleges, előnyös vagy hátrányos-e ezen háború — mert ez határozottan a politika előttünk elzárt terére vezetne: hanem egy másik nem politikai, és mégis főfontosságú kérdést óhajtunk szönyegre hozni, mely elég csodálatos a sajtónak eddig figyelmét elkerülte, s ez a mozgositottakra a háború tartamára kimondandó moratorium, törvényesen kimondandó fizetési halasztás.

A nagy városokban az egyest ért csapás fel nem tűnik de kis városban minden előforduló eset szembeszökőbb; talán ez az oka, hogy a mozgositottakra kimondandó moratorium ügyre a fővárosi sajtó figyelmét eddig kikerülte.

Több eset fordult elő Baján pár hét óta, az az a mozgositás óta, és bizonyosan sok más helyütt széles e hazában, mely égető szükségkép állítja elő a dolgot. Vannak fűgoben levő pöreik, távollétek alatt lejárandó váltóik, kötelezvényeik, ki teljesítse és honnét e költségeket?

Talán a buba merült árván hagyott nő, kinek sem éjjele sem nappala, mert folyton aggódik a távollévő férjért?

Ily lelki hangulatban mikép vélhetné meg a szegény nő háza érdekeit, feltehetne meg minden kötelezettségnek, mikor különben sem képes erre,

mert nem érti a dolgot, hogyan most midőn távol van a kenyérkereső?

Előfordultak esetek, hogy egyik vagy másik mozgositott, jótállt másért, aláírta váltóját, a lelketlen most hála fejében megtagadja a fizetést, és a távollévő jótálló és grans szegény nejn végrehajtást visznek véghez. Nem égbekiáltó ez!

A hazának ha kell vérünkkel s életünkkel adóznak — de ennek fejében védelmezze meg a haza családunkat, gyermekeinket az anyagi tönk-rejtéstől!

Ezt a jelen esetben a mozgositottakra kimondandó moratorium, fizetési halasztás által eszközölheti; míg a háború tart véradót fizet, ha hazájó a háborúból rója le akkor pénzbeli tartozásait, — addig senki se zaklathassa családját, mert vannak olyanok is, kik ilyen zavarosban szeretnének halászni.

Iparosaink hiányos képezettségének okai.

(Vége)

No de azért mégis felszabadul, csak lefizesse az illető díjat; mert miután az ellenőrző czéh megszűnt itt is valósul, hogy az arannyal terhelt szamarat mindenható be lehet vinni.

A kezdő iparos segéd most már végtelenül boldognak érzi magát, hogy ütött valahára a felszabadulás órája; kérdés azonban van-e benne az ipar fejlődésének valami nyerceménye?!

Eddig kisebb gondja is nagyobb volt, mint az, hogy mesterségét behatóan tanulni iparkodott volna, és így alig lehet rábízni valamit, ha csak nincs folytonosan utmutatója. Régi gazdája tehát azonnal túlad rajta; a másik mester szintén rövid ideig használja, s így vándorol műhelyről műhelyre, míg végre elérkezettnek látja talán az időt kezébe venni a vándorbotot.

El is megy néhány községbe tapasztalásokat és ismereteket gyűjteni, de sehol sem tud boldognulni, mert szakmáját nem igen érti. Megpróbálja,

talán egyik másik nagyobb várost, sőt talán a fővárost is megénezi; de keresni vajmi keveset képes, magát föntartani lehetetlen; nincs tehát más hátra, mint az, hogy eladja értékeseb ruháit, hogy valameddig mégis ott maradhasson.

Itt talán alkalma lett volna magán képezni, sőt a szükség is rákényszeríti, mert másképen munkát nem kap; de ha eddig nem sokat tanult, most egyszerre nem lehet mindent jövétenni, könytelen tehát csakhamar szűllőhelyére visszaköltözni, hol keservesen elpanaszolja ölményeit és kiállott szenvedéseit.

A jó atya végig hallgatja mindezt; megszánja fiát s új ruhába öltözteti; — mire a fiu betyken kezd dicselkedni, mit szerzett ő a fővárosban.

Találkozik oly jámbor, a ki őt végighallgatja, sőt olyan is akad itt-ott, aki elhísi beszédeit.

Segédünk ez alatt újra munkába áll; hetenkint megkeres 2—3 vagy 4—5 frtot, amiből aztán minden vasárnap van dinom dánom . . .

Mi természetesebb, mint az, hogy nyalka fiatalunk a különböző összejövetelek és mulatságok alkalmával csakhamar megismerkedik valami csinos kis vászonszedővel, s hogy rövid időre rá . . . szerelmet vallanak egymásnak.

Ekkor ezután nem az önképzésen jár az esze, hanem alig várja, míg a harmadik korosztályon átessik, s ha ott szerencsésen kiszabadul, feltárja kedves szülei előtt komoly szándékát, hogy N. N. kisasszonyt (?) nőül szeretné venni.

Hogy is ne? Miért keresen ő tovább is A-nak? Iparjogot vált inkább, hisz erre nem szükséges mai nap semmi képzettség, csak az iparhatóságnál való jelentkezés és illeték lefizetés. Talán a kisasszony (?) is hoz valami segítséget, amivel iparát megindíthatja s azután majd csak megélnék.

A »Baja« tárcája.

MEGNYUGVÁS.

Sírtam, de a köny megvizsgált
A szív lassan megnyugodott,
Szegény atyám már eltemettünk

Behantoltuk hűdés síröl.
Itt uhnek régi jó barátid
Solajta megemlitenek,
Eszünkbe jut vidám beszéded
Ha látjuk őrés helyedet.

E ház, hol egykor gyermekidnek

Zaja vidáman haragzott,
Itt zongott nem rég udvarában
Atyám halotti gyász-dalod.

Még fáj a szív, de megnyugodtunk,
Nincs vúd az árva ajakán,
Tiszttában száll fel az imádság
A lezajlótt bú után.

Megnyugvás szállt szívembe, Isten,

Könyörgésembe bizalom,

Áldó jószágodért imádlak

Sujtó kezéd megécsököltem.

Atyám, mely síri nyoszolyádnál

Allok, de lelkeim oly nyugot,

Az eszhangon szól kis falunkban:

„Legyen a te akaratod!”

Kölln Gyula.

Az érzi ke szerelme.

Beszély.

Irtta Tauber Róbert.

Folytatás.

Azon titkos hatalom az ember szívében, mely készíti, hogy fájdalommal, fájdalommal, az ég emléket újabb visszaemlékezéssel győzze le ide irányzá Rabbi Jochanan lépteit is.

— halottak közt, kik meg éltek hívei voltak — csillapul fájdalom azon vesztéség felett, mely egy hűtlenné lett kedves tanítványában érte, a végtelen úr e hűdságról körülszótta, kopár helyen ellensúlyozta azon úrt, mely szívében kedves bételt ezeltől, támadt. És mégis! minden emlékké e helyen vissza idézi benne azon három sírké emléket, melyet sajátkezűleg emelt szívében. Mindegyik egy-egy néki megholt kedves lényről szól, mindegyikében lefolyt életének egy-egy bánatos napját látja megörökítve.

És midőn most ott áll valami sír előtt — valami nagyhírű a szentség emlékedett elődje nyugodott ott — ugy tettség neki, mintha a hűdságról ember uja volna — az új pedig végigsiklott a földön és órisi betűkkel írta le e három nevet: Lea, Channe, A r j e h.

És most még a sír is megszólalt alatta és beszélt hozzá ama, távollévő jövő hangon, melyet álmainkban szoktunk hallani. És rabbi Jochanan észrevette, hogy e hangnak csodálatosa, mert minden szava oda simul szívéhez és letörli onnan a rozsdát, mely hosszú évek során lerakodott a tisztá, nemes vasra.

És a hang ismeretes és a hang változó.

Először elhunyt neje hangja, ép ugy cseng mint azon napon, midőn oltár előtt álltak és ajkáról elhangozt az „igen”, mely örökre csatolta egy máshoz lelkeiket: „Tudod-e, mily boldogok valánk akkor — mint ujjon-tak szíveink, usztak a kéjfélmór tengerében? tudod-e miért vála szívünk az údv lakása, lelkünk az édeni gyönyörök részese? — Mert szerettünk. — És tudod-e miért lett szívünk később érzéketlen kő, melyből nem csirázott ki boldogító érzelem, melyből csak a gyűlölet szikrája pattant el? — Mert gyűlültünk. Te az emberreket, mivel nem hitték y Istenedet miként te, én az életet, mivel nem tartotta meg mit ígért, mivel beplántálta szívédbe a gyűlöletet, hogy az telve lön, ez átkos érzellemmel és kizsokult belőle az isteni szerelm. És tudod-e miért hervadtam én el, mint a tavasz virága, melyet elkészít fagy lehetete érint? — Mert megdermedt szívem a te szíved jégén, mert nem viselhettem el, hogy egyedül Istened bírja szerelmedet, csupán a mult legyen eszményed. És a jelennél gyűlült engemet is taszított magadtól, és a szeretettel együtt az én létem is téptél szívedről. Meghaltam miattad — de mégis szeretlek!”

Úgy is van, . . . minden úgy történt s nem is volna más hibája, mint az, hogy iparát nem érti kellő alaposággal!

Talán olcsóbban, — talán erősebben, — vagy talán szeorre nézve jobban dolgozik másoknál; . . . de azért másodsor alig keresi meg valaki.

S ezt nem is lehet csodálni: mert ha van szabó, aki foltozásnál és mellénynél egyebet nem tud kívánat szerint kiállítani; — ha van cipész, kinek kezéből egyetlen oly munka került volna ki, mely a megrendelőt teljesen kielégíti; — ha van asztalos, ki tisztá munkát saját vallomása szerint, ha akarna sem tud készíteni: csoda e akkor, ha a fogyasztó közönség elidegenedik az egyes iparosoktól, sőt sokszor még elég hibásan, a magyar ipartól is!

Igy jut azután tönkre a fiatal iparos mellett a képzettebb mesterember is; így vált a féktelen szabadoság kárára az iparnak, a haladásnak, a fogyasztó közönségnek és az államnak! . . .

Lehetnek, sőt tudunkkal is vannak, s kell is, hogy legyenek kivételek, — hol azután halapot emelünk az alaposan képzett és haladásra képesített ifjú magyar iparos előtt; — de az is bizonyos, hogy az elmondottak mindennapi események, s hogy következőleg az ipar féktelen szabadiatása éppen azoknak érdekeit ásta alá, kiknek javára kellett volna szolgálnia:

Szolgáljon ez intésül a multról, hogy nagyon meggondolva kell ez irányban haladnunk; *de szolgáljon utasításul az illetékes köröknek arra nézve is, hogy amennyiben többlet függ, iparkodjanak ezen segíteni az ipartörvény revisiója alkalmával.*

Csak így fognak e kör állapotok megváltozni s csak így várhatjuk idővel a magyar ipar versenyképességét, haladását és felvirágozását, — amit mindnyájan őszinte szívből, kell, hogy kívánjunk!

Kelételr.

H I R E K.

— *Észrevétel.* A másik helyi lap szokott módorában jobbra-balra rug; kapálódzásait számlalómval nézzük s több megjegyzésre nem érdemesítjük.

— *Szomorú ha igaz.* Azt mondják egy a harctéren két bajai elesett egy pedig súlyosan megsebesült. Így híreket tartózkodással kell venni mindaddig míg a hivatalos lapban nem lesznek olvashatók.

— *Kinevezés.* A bajai állami tanítóképződehez Wiener Péter lett tanárrá kinevezve.

Az „országos köznevelési egyesület” főgymnasiuma, főoráliskolája és nevelőintézete igazgató-

És most megváltozott a hang és szava annyira hasonlított Channe szavához, kit most Genofevának szólítanak, ki kereszteszhez imádkozik:

„Tudod e mint örvendtél, midn először mondtam el hibátlanul a „S c h e m a j i s z r a e l t”? tudod-e mint derült ki gond és bűtől felhőzött homlokod gyermekies szavaimra? tudod-e miért ragyogott oly fényben arcod, ha homlokodon végig simítottam kis kezemmel, ujaimmal szakálladat rendeztetem? — Mert akkor szeretted. — Tudod-e miért borzadok meg most az „apa” szó hallatára, miért nem merek imádkozni Istenemhez, ha átmatlan éjszakáimot — a multa gondolva, felelem szállja meg szívemet? — Mert az „apa” szó egy szörnyű átokra emlékeztet, melylyel egy apa leányt sújtotta, mert az ima elhal ajkaimon, ha rá gondolkodom azon irodai s. a. akkra: „És ha gyermekedet imára akarod oktatni, gondjól szavamra és haljon el a szó, ajkaidon — borzadj el Jehovától, kitől eltértél, kihez imádkozni nem vagy méltó.” — És ha meg is átkoztál mégis szeretlek!”

És megszólal harmadszor is a hang és most Arjeh vonásaival bír a suttogó szellem:

„Én mondok nekéd, én, tanítványod, kit minderre megtanítottál, csak arra nem, mi legszükségesebb az embri szívnék: szeretetre, én mondok nekéd: ÉS legyen bár szived érzéketlen kő, meglágyul az is: ÉS Isteni szeretet egy sugárától, egy nap sugarától, és legyen bár akaratom szikla, a szeretet egy szavára a szikla is megröndül — és legyen bár szived zugó tenger, a nap

ságának hirdetési rovatunkban foglalt főlhívására figyelemzettéj: az olvasóközönséget.

— *Rosz tréfa.* A walesi herceg nejével a minap Nottinghamban járt, hol lelkesedéssel fogadták őket. Kevésével a látogatás előtt a hercegné csaknem naponkint névtelen leveleket kapott, a melyek intették, hogy férjét ne kísérje el Nottinghamba, mivel ott élete ellen merényletet fognak intézni. A leveleket átadták a rendőrségnek, melynek azonban nem sikerült fölvezni a levélírókat. A hercegi pár nottinghami látogatása minden zavar nélkül folyt le. Ujjában megtudták, hogy a névtelen levelek két fiatal embertől erednek, a kik erősen fogadták, hogy a walesi hercegné nem fogja elkisérni férjét, s ekkép akarták fogadásukat megyni: azonban, Nottingham léteköntélyesebb családjaíhoz tartozván, nem üldözték őket.

— *Egy papirhajó.* Bishop nevű amerikai (Quekto) a mexikói öböl (2590 angol mérföld) egy sajtolt papirból készült hajón tette meg az utat, a nélkül, hogy a hajó megsejült volna. A hajó csak 58 font, s az utó bebizonyította, hogy ugy gyorsaság, mint színtűn a nedvesség és hullámok elleni ellentámasztási képesség tekintetében versenytárs nélkül áll. A találmány egészen új és a véletlen műve, melyet a „Távirda Közöny” következőleg ír le: Egy Waters nevű fiatal ember, Newyorkban álarozos bábra hivatalos, s mert pénze nem volt álarozot venni, kölcsön kért egyet, s ennek mintájára maga csinált álarozot. A munka alatt jutott eszébe, hogy épp olyan könnyű lenne hajót mintázni papirból, mint embery arczot. Hozzáfogott és a feladat sikerült. Atyja most a szabadalom tulajdonosa, s a papirhajók egyetlen gyárosa a világon. A Bishop számára készült hajó „Mária Therezia”-ra keresztelték. Hossza 14 láb, s az evezők igen könnyű fából készültek.

— *A méhek bosszúja.* M. falucsukában hetek óta a legnagyobb egyetértésben éleik egy méhkas lakói egy libacsalkóddal, mely utóbbi állott a gunár, 6 liba és 28 már cseperedő mintkét nembeli libácskákból. A méhek nem törődtek a libák gágogásával és ezek viszont nem háborgatták a méheket munkálkodásukban. Egy délután azonban egy ostoba kis libácska közeledett a kashoz és csóróléle pszikmái kezdi. Egy hatatérő méhnek e tolazkodás nem tetszhetett s fullankjával megszúrta a kis libát. A megsebesült liba szárnycsattogása jel volt az általános harcra. A méhsereg kirajzott a védtelen libaseregbe, mely előtt az elzár kertajtó elállta a menekülés útját. Csak a megtámadott sereg jajveszékeltésre lettek figyelmesek a háziak és a szolgánkok több szurás elviselése után sikerült az ajtó felnyitni. De akkor már több li-

szertő mosolygása a tenger vihara is elsimul. Tudod-e mi sújt most a kétségbeesés örvényébe, mi renditi meg hitemet az Isteneségem — a te átkod. És tudod-e mi segít megküzdni a kétélyek sőt hadával? a te hánjdini szereteted emléke, azon szereteted, mely az árva fiút egy érzelmekben dús szívhez ölelte és lelkébe csapogtatta a tudomány életnevét. És ha e szív azóta mindazon érzelmeket, mik egykoron szeretettjeinek világítottak az éjben — én azért mégis csak szeretlek!

A rozsdá bulni kezd már, de még küzd a büvkézel, mely leakarja tűnálni, hogy kintjéik a nemes vas fénye.

Rabbi Jochanan felegyenesedik és égféle tekint: „Mond te meg Istenem, kié a igazság. — enyém-e ki parancsainak hű követője vagy e csábos hangé, mely szeretete int? enyém-e, ki hín követtem törvényeid azon pontját, mely hangzik: „És ha valakinek közületek engedelmetlen, Istenétől eltérő gyermeke van, vezesse ki azt a városból és a város népe kövekkel dobálja haláláig az Istenétől elszakadót.” — vagy azon hangé, mely szüntelenül ostromolja szívemet szólván az irdalom hangján beszélvén a bocsánat nyelven?

Szól minden hozzád rabbi Jochanan ez éjben csak hogy te nem érted szavukat. Neked szól a fák suttogása, a folyam locogása, a virág illata, a hold fénye, a madarak danája — csak hogy a te szived rég elfeledte minden élő nyelvet, azon egy szomorú nyelven kívül, melyen a zajongás szól.

ba áldoztat esett. Kettő meghalt gyötön, négy később, s a többi pedig a seblázából csak napok mulva épült fel. A méhek fölháborodása oly hártalan volt, hogy estig sem ember, sem állat nem mert a kertben mutatkozni. A méhek győztek, de a győzelmet drágán fogják megfizetni, mert a méhkas valószínűleg kihal.

— *Ritka társaság ökörszekerén.* A német trónörökös és neje a mult héten Homburgból Saalburgba tettek kirándulást egy bérkocsin, mely alkalommal a lovak megbokrosodván, oltörték a kocsit a nélkül azonban, hogy a rajta ülők sérülést szenvedtek volna. A magas utazónak gyalog kellett az utat folytatniok. E közben egy kirdorfi paraszt jött ék tehén által vont szekéren, hogy az erdőből fát szállítson haza. A trónörökösnek megkérde a kocsit, hogy fölvenné-e; ez igenlőleg válaszolt: azt hitte, hogy a hülgys tréfál. A trónörökösnek azonban éppen nem tréfált, hanem fölült a szekérre és a szénaulésen foglalt helyet. A trónörökös pedig a lassan haladó szekér mellett. A paraszt elakarta teni pipáját, mire a trónörökös megjegyzé neki, hogy csak dohányszekék tovább is, hiszen ő is dohányszek. A trónörökös azon kérdésére, hogy folynak ügyei, a paraszt így felelt: „Ej no, hát csak éldegélek, mint a féle paraszt ember, az adó sok, az idő rosz, s ha az embernek hozzá még négy gyermeke is van, akkor bizony alig tudja magát keresztülvágni.” — „Vigasztalja magát velem barátom, nekem nyolcz gyermekem van,” mondá a trónörökös. Saalburgba érkezve a paraszt, kinek sejtelenem sem volt, hogy kiyei van dolga, legnagyobb bűmlatára 20 márkát kapott, az őt kísérő leánya pedig 10 márkát borralalól. A szekérral egyidejűleg a csakhamar előhozott udvari fogat is megérkezett.

— *Bolondság netovábbja.* Capronban Illinois államban G. W. Burleigh művelt, életunt ember jul. 23-ára szabadszellemléi irányzatú felolvasást hirdetett azzal a megjegyzéssel, hogy hallgatóinak ritka élvezetet fog szerezni, tanui lehetnek, mint meg az ember át az „örök semmisségbe” mert a felolvasás végén agyonlölte magát. A belepiti díj 1 font sterlingre volt megszabva egy személy után s a jüvedelem a temetkezési költségek fedezésére s arra volt szána, hogy annak egy részén a közséig könyvtára számára megszerzetessenek Huxley és Darwin munkái. Az előadásra számos hallgató jelent meg, kik az előadottakat nagy figyelemmel hallgatták s az előadás végével Burleigh — beváltá szavát. Golyót röptett agyának.

— *Sajátságos módja a becsületsértésnek.* Néni asszonyunk pergő nyelve, pletyka természetű, de jó szive van. Az udvarára gyűlő verohékek örömet dob egy-egy morzsát, és a madarak

És most közélő lépések hallatszanak, mely esendben jön egy csoport — szólanul halad, mintha éjféli örökjaink rémképe, nem pedig melegsziivel bíró embergyülekezet volna.

Faágakból készült ravatalon vérről borított holttestek tékszik. Elöl két, hátulról is két ember emeli a ravatalt — jobbról és balról pedig női alak lépdel s a férfiak azt a temetőben ugy tetszik, mintha ő z alakokat ismerné. A halott arra kisértesietesen halvány — szeme bámulja a holdat, arcán olyan a kifejezés, mintha azon egy rettenetes eszme kövült volna meg. — És mennél közelebb jön a halgatag csoport az ősz annak inkább meggyőződik arról, hogy ő ismeri e halottat — de ismeri azon másik arcot is, mely most oly merően bámul rá.

Mit jelenten e lelketlő, szívet fogyasztó tekintet, melylyel a leány ajjára tekint? Azt mondja e neki? „Im örvendj! átkod teljesült!

De én istenem, Jehova! sejtettem-e hogy átkom ily hamar teljesül? sejtettem-e hogy a bősziülő Isten villáma ily lazán függ helyében, hogy egy átok szava is lehívja az átkozott fejére?!

És a leány, mintha olvasna ajja lelkében vadul rázza fejét — és a tekintetében, melylyel nézi, több fekszik, mint a földhöz sújtott kétségbeesett jaja. Több mint a lábal gázolt féreg istenkáromló sziszegése! — e tekintet beszél, és a mit mond, anyi: „Nem! nem!

sűrűen szálltak hozzá. Egyszer-mászor apró papíradarabkákat lát az apró állatok nyakába kötvé. Leveszi, s elolvassa azokat. Uram fia! hallatlan ócsárlások s káromlások. Megtigyeli: hova repülnek a madarak, s azt látja, hogy a drágalátos szomszédasszony udvarába. — Tehát ő támadta meg becsületében! Fel is adta a bíróságnak, s hozzat követel. Néhány verébnek meg kitekerto a nyakát, hogy legyen — tanu is.

— *Petroleum a kertészetben.* Franciaországban a Petroleumt különösen a gyümölcsfák tisztítására használják s azzal a fatörzsnek és ágain élő rovarokat irtják. Rendkívül czélszerűen bizonyult a páncél- és levétetők ellen, mintán azon fehér gypjas anyagot pusztítja el, mely ezen rovarok kikélesének különösen kedvez. A fák és bokroknak ezen elősídiektől való megóvása céljából mindig ezen pelyheket kell legelőbb kiirtani. A petroleum a vele bekenet tárgyon egészen elterjed s minden kis nyílásba behatol, hova ecsettel vagy kefével fénni nem lehet. Ajánlatos petroleumot tiszta keveretlen állapotban alkalmazni, csakis így használ a rovarotól ellepett fáknak. A fákat legjobb végig bekenni, de természetesen ez eljárás nem tavasszal vagy nyáron a tenyészeti idejében, mi a tenyészetenek ártana, hanem télen, midőn sem bimbó sem levél nincs a fán. A tiszta petroleum télen hüvelyk vastagságnyi ecsettel mázolandó a fára, s minden hézagot be kell vonni.

— *A félelem nélküli lovag.* Florenzei lapok beszélik a következő adomát, mely az olasz királynak Milanóba való otléte alatt tartott manöver alkalmával történt meg: A király szárnysegője, Medici tábornok, a d'Armi-téren mint őrvolt föllállta lóháton. A míg ő Carava tábornokkal beszélgetett, egy lovas-század rohamátámadást intézett. Medici álláspontja a rohamnak ép a központját képezte, és a tábornoknak a rohanó lovaság által előreláthatólag el kellett volna gázolnia. Lova ösztönszerűleg sejté is a veszedelmet és neki akor t iramodni; ő azonban megragadta a kantárt és őrhelyén maradt. A lovaság ügyes ségének és a lovak ösztönszerű kikerülésének köszönhető, hogy a tábornok, ki el nem mozdult helyéről sértetlenül maradt. Mindenki bámulta retentelen bátorságát, mely már különben is példabeszédé vált.

— *A párisi bérkocsisok strikeja,* melyről lapunk már számában röviden megemlékeztünk, újabb hírek szerint nagyobb mérvetek kezd őlni. Tegnap előtt reggel ezer bérkocsis fölmondta a szolgálatot. Tegnap már csak magánfogatókat lehetett az utcákon látni. Tegnap délig a strikeolók száma 2500-ra növekedett. A kocsisok azt követelik, hogy

nem csak azzal vádolják, hogy te kérted le a csapást fejre — hanem azzal is, hogy a te kezéd volt az, mely a csapást mérte, mely a villogó kést szurta a most éltelen szívedbe. — Nem vádolhatlak a világ előtt, mert a leány nem vádolhatja apját — de azért Isten bejegyezte vádatam bünlajstromának könyvébe!

És rabbi Johananu érzi, hogy ez iszonyu vádra nem tud felelni — nem igaz, mit ama leány ott mond — de azért — még sem cáfolhatja meg. Ime ki győloletet vetett, átkot aratott! — Érti, miként tudul vérenek eddig lassan folyó hulláma örült rohammal szívébe, miként száll fel az agyba és örülten döngtet a gyengéd véredényeket.

Szólni akar — de nyelve csak hebegni tud és a mit mond ennyi: „Nem! nem!” — aztán tántorog és egész hosszában terül a földre.

„A gyilkos nem nézhette áldozatának véres testét ime Isten büntelő keze!”

Kik a szavakat hallották megfordultak és Lóbel gyönyörűsen az arcát látták maguk előtt.

(Folyt. köv.)

nagyobb díjakat szedhessenek, lovaik jobb táplálékot kapjanak, és hogy végkép töröltsék el az árszabályzat.

C s a r n o k.

Zombori apróságok.

III.

Tandem aliquando megszületett a zombori újság. Neve „Bácska”. Bukásra áldozatkész tulajdonos és szerkesztőjapja Radics György, kereszt-komák minden jelenkező külső és belső munkatársak. A lap külső kiállítása csinos, csinosabb mint bármely egyéb megyénkbeli lapé. Reméljük, hogy szellemi része is tisztáiryalandja a bácskai lapjainkat, hogy így mind a központhoz, mely a minden szülőitkére közérdekű, — mind a megyéhez melynek nevét viselni méltó legyen. Az eddigi számok e reményünket támogatják. Egyre bátor-kodom itt a szerkesztőség figyelmét felhívni, hogy a „Különfélék” rovatát — olyan Szabadkán állítólag minap történt de századok előtt kigondolt és a patka körül élő sociétkben meséltetni szokott „kotlótyúkös” regésékék helyett — a megyében hétről-hétre történetek hírével töltsé be. Ez annak a rovatnak a czéjja. — Jobbnak véljük, ha szerkesztő ur „Zombor” nevet ad vala lapjának, minthogy e szóban, mind a megye, mind pedig a város mint ilyen kifejezést nyer: de úgy látszik, hogy Radics ur az általa szerkesztett s néhány év előtt megboldogult „Bácska” emlékéért akarta fölújítani, mert e lappal alapította meg szerkesztői hírnevét. Hogy e hírnevet mennyire fogja gyarapítani — mit szívből óhajtunk — a második „Bácska” — vederemo.

Augusztus 8. a követválasztás napja Dob-pergés, harczias indulókat harsogó trombiták, zászlós csoportok fel-s alá vonulása hirdette a nap komolyságát. Kivül a természetben terhét meleg, — belül a keblekben a honszeretet gyújtotta tűz, mely a népkör jelöltjének korteseinél oly veszélyes lángokkal kezdett csapongni, hogy majdnem ama csekély tért is melyen a magyar párt lézeng összperzselte! . . . Értém e szavakkal a pártoskodást, melyet a népkör támasztott azáltal, hogy az intelligentiával szemben ő akart követet adni Zombornak. Csintalan gyerkőce!

Sch. meg V. urak alig tartottak egy-két felolvastást s már a parlament ügyibe avatkozik. Jól lesz a népkört a hazaszeretéből kissé meglelezhetőtn s különösen azt megszívleltetni vele, hogy nagy bűn a hazaszeretet czége alatt magán-érdekeket akarni kielégíteni. Mikor össetartunk is vezetettünk szerb testvéreinktől; mi lesz ha pártokra szakadunk mint a jelen követválasztásnál? — Bizonyos bukás, és ismételt bukások után a a magyar párt elkallódása.

A Koczkár vagyis népköri párt kisebbsége világos volt mint a nap, mely a választók fejére sültött s mégis minden kísérlet a Bartal párt-tali egyesülésre, a népkör — különben is szavanagyobbrést nem jogosított korteseinek makacs-ságán hajótörést szenvedett.

Nem kell nekünk Bartal! kiálták.

Miért?

Az okok, melyeket feleletül adtak, mind magánérdekek, nem méltók, hogy ide írjam; hanem kettőt mégis jó lesz kiírástolni, a melyeket csak úgy félleggyel lehetett meghallani, s a melyek igen jellemzők: Bartal nem bunyó hanem sváb, és a népkörnek nem tagja.

Ilyféle okok ama lovak, melyek a népköri párt hazaszeretetének kocsiját huzzák! . . . Megkezdődött a szavazás, s minket még mindig két táborban nevetnek a szerbek.

Kilenc órakor egyszerre visszalép Koczkár. A két párt egyesült vagy legalább kellett volna egyesülnie, de mi történik? a bunyevác parasztok nagy része nem tudván felgöngyi rögtöni változást, meg voltak zavarodva, a kortesek kiknek most a Bartalpárt érdekeket kellett volna működni és

embereiket Bartalra szavaztatni — ellisztöltek; másrésze meg egy fanatizálva volt a bunyevác; nép Bartal ellen, hogy többen vagy éppen nem vagy a szerb följötre szavaztak; így lett aztán az egész nótának az a vége, hogy zsvio Maximovics! Ha kérjük mégis ki a győztes? A felelet reá a népkör, mert megmutatta azt amit akart, hogy Bartal nem lesz követ . . .

Augusztus 11-én, a helybeli kaszinói dalárda főnyes dalestély rendezett bucsuszóul az egylet legünnepelebb tagjának Goldgruber Salamon ur javára és tiszteletére. A program egy lón össze-állítva, hogy a fölveti darabokból az oroszjárás a bucsuzónak jutott ki majd magán majd kettős dalokban.

Az estély mint rendesen ritka élvezetet nyújtott a hallgatóságának; különösen Goldgruber ur magáandalai szünni nem akoró tapokra ragadta a közönséget; mintha csak hatyúdálait énekelte volna, úgy szóltak a szívhez.

Goldgruber urnak jobb jövőt, közkedvességü dalegyületünknek pedig minél előbb az elbucsuzott-hoz hasonló tenoristát kívánunk!

A tanuló és nem tanuló szünidejüket élvezvén, a szépnem bővelkölj társalgókban; s hogy mind a kétfélnél sok följegyezni való apróság fordul elő, ez igen természetes. Így történt többi közt, hogy az egyik arszán következképpen mutatja be barátját: „Van szeremesem nagysádnak bemutatni X. barátomat, nem oly süge mint a minőnek kinéz.” — „Igen nagysám de éppen ez a különbség én és barátom közt” — felelé a másik. — Nem új, de ben trovato! Ozmanli.

Üzleti tudósítás.

Baján, 1878 auguszt 17-én.

Buza új 8.70 zab 5.— bab 9.50 árpa 5. rozs 5.70 kétszeres 5.80 köles 5.40 kukorica 5.50

Az árak 100 kilogr. után.

Az első cs. kir.

Dunagőzhajózási társulat

posta- és személyszállító hajóinak

menetrendje.

Bajáról Budaestre: naponként, kivéve pénteken, reggeli 4 órakor, és naponta d. u. 3 órakor.

Bajáról Mohacsra: naponként, kivéve hétfőn, reggeli 6 óra kor, és azonkivül naponként esti 8 óra kor.

Zalaonyba: naponként, kivéve hétfőn, reggeli 6 óra kor.

Orsovára: szerdán és szombaton reggeli 6 óra kor.

Felelős szerkesztő:

Dr Margalits Ede.

HIRDETÉSEK.

Finom

DINNYÉK

kapthatók a Horváth-kertben (zöld-kertben) a barátok kertjének átel-lenében.

Gőselő gépeket

Elismert legjobb kiállítással, könnyű járattal és nagy munka képességgel a legújamosabb áron. Megbizaltat ügyelők koresztetek, ismét eladót-nak magas jutalék. Megbizások czíme:

Ph. Mayfarth et Comp. Maschinen fabrik Frank-furt a Main.

N Á N A Y L A J O S

K Ö N Y V N Y O M D Á J A

(BAJÁN, BÓDOG-TÉR, SCHELBNER-téle HÁZ)

elvállal mindennemű

önálló munkák, röpiratok, táblázatok, körlevelek, esketési-, eljegyzési- és névjegyek, váltók és kötelezvények, gyászjelentések, falragaszok sat. izlésteljes és a legjutányosabb áron való elkészítését.

Továbbá ajánlja

dusan berendezett raktárát számlák-, szállítólevelek-, községi- és egyéb hivatalos nyomtatványokból, bíróságok, ügyvédek és községek számára.

Vidéki megrendelések a legpontosabban s legjutányosabban eszközöltetnek.

— Könyvnyomdát a legújabb betűkkel láttam el. —
Előfizetéseket elfogad a

„BAJA”

című közlönyre.

Egész évre — — — 5 frt —
Fél évre — — — 2 „ 50 kr.
Negyed évre — — — 1 „ 30 „

Előfizetési díj:

Fehér Miklós

egyedüli vezérügynöke

JOHN BACKER, B. KITTMER és ED. HUMPHRIES

világhírű és legnagyobb rosta gyárosoknak

ajánlja a t. cz. gazdaközönség figyelmébe.

JOHN BACKER és B. KITTMER

egyedül csak nála kapható

eredeti angol, legújabb javított s kitűnő szelelő osztályozó s üszögválasztó-rostáit. Ed. Humphrier (javított Cooch) minőségű gépet készítje les rostáját 800—1000 mázsa napi munkaképességgel — Továbbá a legjobb és legújabb francia osztályozó (trieur) gépeit 5 legelsőbb rendű francia gyárosoktól nevezetesen konkoly, vadborsó, búkköny, árpa és zab kiválasztására — Azon kívül más nemű legjelesebb gazdasági gépeit. — Iroda, kiállítási eszernak, raktár és javító műhely:

Bécsben, III. Pragerstrasse 13. Hotel Hungaria

(Arjegyűzek bérmentve.)

Budapestben IX. fillő-ut 12 sz. „Köztelek,

Iskolai értesítés.

Nyilvános

polgári és kereskedelmi iskolám
s nevelő intézetemben

együtt, Budapestben, Károl-körút 22. szám (országut 4.) a 26-ik iskolai év folyó évi szeptember 3-án veszi kezdetét. A növendékek felvétele augusztus 20-kától naponta délelőtt 8 órától 12 ig és délután 3 órától 5-ig ejtethetnek meg.

Intézetemben (nevelőintézet) a rém bizott növendékek általam s nóm által a leggondosabban ügyeltetnek fel s a legszeretetteljesebben ápolatnak. Azok nevelése körül nekem több mint 30 évi többleddal tapasztalás áll rendelkezésemre, a mi arra jogosít, nevelőintézetemet minden t. cz. szülőknék a legjobban ajánlani. Tudósítványok kívánatra ingyen.

Röser Miklós.

Az

országos köznevelési egyesület

budapesti nyilvános főgymnasiauma, főreáliskolája, és nevelőintézetében

a jövő tanév szeptember hó 7-én veszi kezdetét, melyre a beiratások augusztushó 17-től szeptember 5-ig délelőtt és délutani órákban történnek.

Ez intézet célja az, hogy a jómódu családok gyermekeire nézve lehetővé váljék a házi nevelést egyesíteni a nyilvános oktatással s az ifjúságot alapos képzés által keresztülviezeni a közepetudományok nyolcz osztályán s felkiismeretesen előkészíteni a magasabb tudományok megszerzésére - melyeket a legfőbb tanintézet, az egyetem nyújt.

Az intézet újonnan szervezett tanári kara országosan ismert jeles tanférhaktól áll, kiknek nevei megjelölnek a nevelési irányt s biztosítékot nyújtanak az intézetben uralkodó szellemről. Tanügyi igazgató: dr. Károly György Hugó; tanárok: Baranyovszky Ignác, dr. Cherven Flóris, dr. Corzán-Avendano Gábor, Harrach József, Köpöcsy Sándor, Krisz Ferenc, Névy László, Novák Lajos, Szavkay Lajos, dr. Szinyei József stb.

Tanészkeikhez tartoznak a gazdagon berendezett természetudományi és természetrajzi gyűjtemények, valamint a kiváló figyelemmel összeállított könyvtár, mely magában foglalja az ifjak szellemi erejét meg nem haladó minden jelesebb termékét a nemzeti és világirodalomnak.

Súlyt fektetünk arra, hogy az intézet növendékei a német, francia, angol és olasz nyelvekben is alapos oktatást nyerhessenek, s e nyelvek bármelyiket elsajáthassák.

A tornászat, tánc, zené, vívás, uszás és lovaglás külön mesterek által tanitattik.

Az intézet növendékei lehetnek: 1. belnlők, kiket a t. szülők vagy a gyámok egész ellátására adnak az

intézetbe; 2. félkiosztosok, kik, hogy otthon nélkülözhessek a házi nevelőt, egész nap az intézetben maradnak a rendes felügyelet alatt, s ebédrel és uszonnal is ellátatnak; 3. bejárók, kik a rendes tanórákon az oktatásban részesülnek.

Megjegyezzük, hogy az előkészítő osztályra kisebb növendékek is fölvetetnek, kik előképzést nyernek a gymnasiumi vagy reáliskolai osztályokba való fölvetelre.

Gondoskodtunk, hogy az intézet újonnan berendezett helyisége (váci-körút 54. sz. I. emelet) a testi és szellemi nevelés minden igényének megfelelő legyen; tágas, díszes tanterem, nappali s hálószobák a szükséges könyvelem eszközeivel teljesen el vannak látva s az intézetnek saját rendelői orvosa van.

Ama bizalom, melyvel a t. szülők és gyámok intézetünket rövid háromévi fennállása alatt megtisztelték, emeli önzertünket, s arra ösztönöz, hogy a nevelés és oktatásügy emelésén kétszeresen fáradozzunk és midőn ezt nyíltan valljuk, ajánljuk a t. szülők és gyámok figyelmébe intézetünket.

Teljes programmal egyszerű levélbeli megkeresésre az intézet igazgatója szolgál, kivel a szünnapok alatt előlegesen értekezhetni az intézeti helyiségben, és pedig augusztus 4-ig az eddigi helyiségben (a nemzeti színház palotájában), augusztus 4-től pedig az új helyiségben (váci-körút 54. sz., I. emelet).

László Mihály,

az „Országos köznevelési egyesület” nyilvános középiskolájának és nevelőintézetének igazgatója.

Nyomatott Nánay Lajos könyvnyomdájában Baján.